

DEBRECZENI FÜGGETLEN ÚJSÁG

pártoktól független politikai napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Helyben: Vidéken:
Egy hóra. . . I kor. Egy hóra. . . I kor. 50 fill.
Negyedévre 3 " Negyedévre 4 " 50 "

Felolós szerkesztő:
Dr. HEGEDŰS LORÁNT.
Kiadók és laptulajdonosok:
HOFFMANN és KRONOVITZ.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
DEBRECZEN,
Piacz-utóza 49. szám.

Szomorú kilátások.

Debrecen, július 31.

Már hogy protuberanciák vagy egyéb csillagászati okok csinálják-e, de annyi bizonyos, hogy a napnak, a bibliai világító égi nagy állatnak, az őseber napistenének már hetek óta rossz kedve van és olyan melegségeket küld a földre, hogy az emberek panaszkodnak, betegek lesznek s olykor meg is halnak miatta. A napisten, akit az őseber azért imádozt, mert meleg sugarait leküldte a földön élőkhöz és akit azért rettegett, mert mérgében elpusztíthatta mindazt, aminek fényével és melegével életet adott, ma, amikor nem isten többé, hanem csillagászati tárgy, szintén a félelmetes, a hatalmas, az erős és koránt sem kedves.

Frázis ugyan az, hogy a hőség elviselhetetlen, mert valahogy mégis csak elviseljük, de az bizonyos, hogy már alig tűrhető. Különösen nálunk, ahol a közönség a ruházatkódás tekintetében igen konzervatív. — Ma már nálunk is megvan a délvi meleg, az ugynevezett tropusi forróság, de a ruházataunk nem halad lépést vele és nem hajlandó a már évek óta tapasztalható módon megváltozott nyári időjáráshoz alkalmazkodni. A földmivelő nép lenge ruhákat visel, de a városi nép alig változtat nyakig bevasznazott és posztózott öltözékén, legfeljebb vékonyabb szövöketet alkalmaz. Az az európai ember, aki a trópusokon kénytelen élni, a nagy meleg idején egy fehér vászon ka-

tonabluz formát visel egy hozzávaló nadrággal és mást semmit. Ehhez képest a mi kánikulai viseletünk nagyon is terhes, izasztó és kényelmetlen.

Van más baj is. Itt a por kérdése, amit egyelőre az alföldi városokban kedvezően megoldani lehetetlen. Mélyen porrá van száradva a föld az utakon és az utcákon s az alföldi városok felett oly porfelhő lebeg, hogy a vasuti utas messziről tűznek nézheti. Nálunk a belvárosban is van por bőven, a külvárosokban még több. Némely utcákban, ahol nagyobb a kocsiforgalom, a házak kihaltaknak látszanak: az egész utcasoron nincsen egy ablak sem nyitva. Itt a segedelem csak áldásos nyári záporoktól, sűrű harmatoktól volna várható. Azok pedig nincsenek. Sem eső, sem harmat.

A haragvó napisten más, nehezebb csapásokat is hozott. A tüzeket. A lapok, akár csak a repülésnek vagy a labdarugásnak, külön rovatot tartanak a tüzvések számára. Ki van száradva minden, könnyen gyúlad meg minden, a szörnyű nagy károk előidézéséhez nem kell rosszakarát, elég egy kis gondatlanság is. Elég egy elejtett gyufaszál, amit magától meggyújt a nap heve s a nyomán községek népe jut koldusbotra.

S következik a haragvó napisten tüzeinek legszomorúbb következménye, a legnagyobb baj: a terméskilátásoknak napról-napra való soványodása. A buza ugyan kitünően fizetett, de a kapás vetemények már sokat szenvedtek s ha rövidesen országos eső nem jön, ezeknek, különösen az

erősebb kötésű földeken végképp beadott a meleg. A homok még birja valahogy, de az sem sokáig. Hasonló az eset a téli takarmányszükséglettel. A legelők máris kopárak. Már nem lehet elzárkózni attól a gondolattól, hogy a takarménytermelésben nagy veszteségek lesznek, aminek természetes következménye a jószágállomány apadása, ami azután megint magával hozza a még fokozottabb husrágaságot. Pedig még a jelenleginek bajai sincsenek leküzdve. Sok baj ez együtt. Alkalmos esők csodákat tehetnének még, de még ma, hétfőn délben, csak egy kis mutatót kaptunk belőle. De lehet, hogy több is jön s ha a nagy időjárási bajok után országos esőzések jönnének, még sok segítséggel szolgálhatnak a kiszáradt földeknek, az elhervadt növényzetnek. Ez a hétfőn déli eső mindenesetre reménységet ad ahhoz, hogy rövidesen megváltozik az abnormis időjárás s talán akkor megjavulnak a ma ugyancsak szomorú terméskilátásaink is.

— **A szerb trónörökös Budapesten.** Fővárosi tudósítónk jelenti: Sándor szerb trónörökös adjutánsával, Gjukics kapitánnyal tegnap este Budapestre érkezett és a Hungaria szállóban vett lakást. A trónörökös néhány napig inkognitó szándékozik Budapesten maradni.

A horvátok. — Zágrábból jelentik: Dr. Starcsevics Mile vezetése alatt álló jogpárti irakció augusztus 10-ikére pártgyűlést hívott egybe, amelynek napirendjén a jogpárt, valamint a dalmáciai és boszniai pártképviselőkkel folytatott értekezleten létre-

Vérben ázva.

Irtá: Curnonsky.

A hogy a rettenthetetlen párbajhős, Briscier elmesélte a 39-ik afférját, Albert Méti-
vier barátunk megvárta, míg a felizgult kedélyek kissé lecsillapultak s megigazítván sasorrán a szemüvegét, beszédbe kezdett:

— Az én első párbajomat (megjegyzem, kettő volt mindössze — mondta — annyi különös körülmény befolyásolta, hogy csakhamar meggyőződhettem arról, hogy az élet legkomolyabb helyzeteibe egész váratlanul vegyül a nevelés elem.

Az ellenfelem gyermekkori jó pajtásom, Georges Duriez volt. Harmincnyolc évesek voltunk együtt ketten, de mivel ő hat hónappal idősebb volt nálamnál, a szeretetembe némi tisztelet is vegyült. A tizenötödik életévünkig jó néhányszor összekaptunk, de mivel ő volt az idősebbik és a gyengébbik, én mindig engedtem. Idővel aztán csökkent barátságunk harciassága, míg a féltékenység fejezt nem adott a kezünkbe.

Egy este, a Sorbonne-ból távozóban, egy negyedbeli sötét kis terraszán társalogtunk a barátainkkal s tettetett nyugalommal beszéltünk az asszonyokról. Nem mulasztottam

el azonban annak elmesélését, hogy minő fúrfanggal hódítottam meg a kis Sóniát, aki a bevehetetlen vár hírében állott, lévén egy gazdag és féltékeny tőkepenzes barátnője. A hogy bájainak ecsetelésében részletekbe kezdtem bocsátkozni, Duriez közbevetve megjegyezte, hogy nem én vagyok az egyedüli, aki ezeket az édes titkokat ismeri és leleplezése meglepő beavatottságról tették tanuságot, ugyannyira, hogy egy pillanatig sem kételkedtem abban, hogy fel vagyok szarvazva.

Öszintén megvallva, jobban bántott a neveltségességtől való irtózás, mint maga az árulás. Vöröset láttam hirtelen és szitkokkal halmoztam el Duriezt. Ő ugyanolyan hangnemben válaszolt . . . Felálltam . . . Ő is . . . Jól tudhatjátok, ha az ember feláll, annak rossz vége szokott lenni. Közös barátaink közibénk vetették magukat. Az eredmény nem váratott sokáig magára . . . Az általános vélemény az volt, hogy ilyen sérelem csak vérrel mosható lesz.

Ezért másnap reggel, amikor mit sem sejtő szüleink Vasier tanár ur előadásán hitak bennünket, Robinsonhoz utaztunk vonaton, négy segédünk kíséretében, nem lévén pénzünk a hagyományos fiakkerre. Ugyane takarékosági szempont követelte meg a kardok használatát is, mivel a pisztolyok köl-

csöndiját egyikünk sem tudta volna le-
tenni.

Az a művészeti tőkély, amelylyel nem ismertük fel egymást a pályaudvaron, segédünk bámulatát vívta ki.

Két külön kupéba szálltunk és Ragot barátunk — egy derék belgyógyász, a ki mind a kettőnk ismert és elvállalta az orvos szerepét — egy harmadik kupéba szállott csupra diszkrécióból . . . Ő vitte a kardokat, ne hogy feltűnést keltsünk, rengeteg pleidekbe, kendőkbe csomagolva vitte óriási podgyász gyanánt, utitársaink roppant dühére és megbotránkozására. A hogy a vonat utnak indult, az első segédem, Goudreau, a legidősebb köztünk (huszonegy éves volt), a tédemre csapott.

— Mesés voltál.

— Mátis? — gondoltam magamban.

— Azonban — jegyezte meg — a helyszínen mégis köszöntened kéne őt.

És miután körülbelül huszadszor meggyőződött arról, hogy van rajtam ing és hogy sarkatlan cipőt vettem fel, így szólt hozzám:

— Hagyjuk, hogy mi előttünk távozzék a pályaudvarról. — Nem kell feltűnést kelteni.

Egy órával utóbb ott voltunk mind a hárman a tisztáson, abban a pillanatban ér-

Önkéntesek figyelmébe!

Akiegyéves önkéntes akar lenni, az **gyenruháját és felszerelését Koros Sándornál Debreczen, Széchenyi utca 34. sz. alatt** (csendőrségi lak tanya) szerezze be. — Kivánatra költségvetés díjtalan

jött határozatot, valamint a választási együttműködésre vonatkozó elhatározások ratifikálása szerepel. Chavrak Levin bányahelyettes szombaton reggel Zágrábról Budapestre érkezett s horvát ügyekben hosszabban tanácskozott Khuen-Héderváry gróf miniszterelnökkel.

Véderővita nélkül.

A képviselőház ülése.

A névszerinti szavazások után következett az ellenzéknek a népgyűlések után szokásos interpellációja rendőri brutalitások címén. Ma Lovászy Márton interpellált. — A miniszterelnök azonnal válaszolt az interpellációra s lefestette azt a rendetlenkedést, amelyet a „kegyelmes“ izgató ur, Justh Gyula okozott s amelyben a rendőrök a tömeg ütlegette. A képviselőház tudomásul is vette a választ.

A képviselőház legérdekesebb jelenete mégis a folyosón játszódott le, ahol Justh Gyula a választójog híve és a szociáldemokraták barátja melegen üdvözölte Polónyi Gézát a választójog és a szociáldemokraták halálos ellenségét. Igen sokan mosolyogva látták e jelenetet és tették meg reá megjegyzéseiket.

Részletes tudósításunk az ülés lefolyásáról itt következik:

Nyelvelés az elnökkel.

Kabos Ferenc alelnök 10 óra után nyitja meg az ülést.

A napirend előtt

Polónyi Dezső Batthyány Tivadar grótnak a múlt ülésen használt „rabulisztikus“ szólásmódja miatt az elnöki rendreutasítás tárgyában a házszabályokhoz kér szót. — Kifogásolja, hogy Batthyányt a rabulisztikus kifejezés miatt az elnök rendreutasította. — Szóla utána nézett a naplóban és sehol sem találta, hogy bárki is ezen kifejezés használata miatt még csak elnöki figyelmeztetésben is részesült volna, nem hogy rendreutasításban. Szóla ismerteti a „rabulisztikus“ kifejezés történetét, szerepét a filozófiában és használati módját és visszamegy egész Prothagorasig, aki szerint a rabulisztika az igazságnak több oldalról, különféle néző-

pontokból való megvilágítása. Sértő értelmű tehát a szó nem lehet. Az igen tisztelt elnök urnak az idegenszók művészetében kifinomult ízlése nagyon messze van attól, hogy a házszabályok szerint a sértések fajai közt a distinkciót meglássa és épen ezért a precedensek elkerülése végett szükségesnek tartja, hogy az elnökség figyelmét felhívja az ilyen incidenseknek az elkerülésére. Mert ez a kifejezés messze áll attól, amit a házszabályok durva sértésnek neveznek.

Elnök: A házszabályok 222. szakasza szerint az elnöki intézkedéseket vita tárgyává tenni nem szabad.

Polónyi Géza: De csak a szónoknak! (Zaj.)

Polónyi Dezső: Kéri az elnökséget, hogy a házszabályok alkalmazásánál a jövőben is kellő körültekintéssel járjon el.

Elnök: Vannak esetleg nem sértő kifejezések, amelyeknek beállítása sértő. Nem ő intézkedett ugyan ebben az esetben, de kéri a házat, hogy a pártok harcában is adjanak módot arra, hogy az elnökség a házszabályok értelmében járasson el. (Helyeslés jobbról.)

Polónyi Dezső: Nem akarja a sértéseket mentesíteni az elnöki rendreutasítás alól, de úgy véli, hogy ebben az esetben nem fordult elő sértés.

Ujabb „szabadság“-harcosok.

Elnök bemutatja Hammersberg László, Kobek Kornél, Preszly Elemér és Tüdös János szabadságkérő levelét, amelyben nevezettek 16—16 napi szabadságot kérnek.

Jaczkó Pál: Kéri a kérdést a kérelmekre külön-külön feltenni.

Elnök jelenti, hogy 20—20 képviselő mindegyik kérés felett névszerinti szavazást és egyben annak holnapra való halasztását kéri.

A Ház ily értelemben határoz.

Jelenti továbbá az elnök, hogy Lovászy Márton a rendőrségnek a tegnapi tattersali népgyűlésen tanúsított magatartása tárgyában sürgős interpelláció előterjesztésére kért engedélyt, amit meg is kapott.

Az interpellációra fél két órakor tér át a Ház.

Bornemissza Lajos előterjeszti a II. bíráló bizottság jelentését, mely szerint Hegedüs Loránt mandátuma, miután a Kuria átirata szerint ellene a törvényes határidőn belül újabb petíció be nem adatott, végleg igazoltatik.

— Le a kalapokkal!

És mivelhogy Duriez is, én is már állásban voltunk és senki sem mozdult:

— Födetlen fővel kell a fegyverek előtt állnunk — magyarázta meg a dolgot.

A meghatott segédek engedelmestek szavának.

S ekkor Goudreau ünnepélyesen közibénk furakodott, felénk nyújtva a fegyvereket.

— Figyeljenek reám, uraim! Ne feledkezzenek meg arról egy pillanatra sem, hogy a becsület törvényének engedelmestek jöttek ide. És az „álj!“ vezényszó után meg kell állniok, bárminő helyzetben lennének is. Ellenkező esetben kénytelen volnék a párbaj-kódex értelmében tétleg közbevetni magamat.

Majd egymással szembeállítván bennünket félpenge távolságban, fenséges hangon kiáltotta:

— Rajta uraim! Ra-a-ita!

Szerencsénkre mindketten önkénytelenül is meghátráltunk egy lépéssel.

Az egész idő alatt, ugy emlékszem, mintha csak az imént történt volna, egy dolog bántott egyedül. Iszonyuan féltem — balog lévén — hogy a balkezemet találok használni. Hogy e csunya baklövést el ne kövessem, a hátam mögé, a nadrágom csatjába dugtam a bal öklömet.

Következett napirend szerint a névszerinti szavazás Eszterházy Miklós gróf szabadságdíj iránti kérelme tárgyában. A szavazás „U“ betűvel kezdődik. Előbb azonban öt percre felüggeszti az elnök az ülést.

Szünet után

A Ház 100 szótöbbséggel megtagadta a kérelmet.

Faragó Sándor, Hock János kérelmét ugyancsak nem teljesítette a Ház.

Holló Lajos szabadság iránti kérését a Ház megtagadta.

Jaczkó Pál kérését visszavonta.

Interpelláció a népgyűlés miatt.

Lovászy Márton ismertette a népgyűlés lefolyását s többek közt azt mondta, hogy a nép csöndesen viselkedett...

Közbeköltés: Tudjuk. A rendőrség ekkor nekivágott a tömegnek stb.

Lovászy Márton azt hiszi, hogy felsőbb utasításra járt így el a rendőrség. Talán fél a miniszterelnök a választói jog reformjától, vagy talán azt a zsarnok rendszert akarja itt életbe léptetni, amit bán korábban Horvátországban követett. (Nagy zaj a jobboldalon.) —

Elnök rendreutasítja Lovászy Mártont.

Lovászy Márton kéri a miniszterelnököt, tudomással bir-e arról, hogy a rendőrség közbeavatott a néptömegbe és vagdalkozot s akar-e ez ügyben intézkedéseket tenni.

Khuen-Héderváry Károly gróf miniszterelnök: Bokányi Dezső és társai engedélyt kaptak az általános és titkos vagy nem tudja micsoda választói jog érdekében tartandó népgyűlésre. A népgyűlés meg is volt, de amikor a felzúgott néptömeg a Rákóczi-úton haladt, olyannyira rendetlenül viselkedett, hogy a rendőrtanácsos többször is felszólította, hogy békében oszlong szét. — Nyolcszor ismételte meg a felhívást, de a tömeg nem engedelmestekkedett, hanem megtámadta a rendőröket és nyolc lovas és gyalogos rendőrt súlyosan meg is sebesített, erre használta a rendőrség a kardját s osztalatta szét a tömeget. Nem a rendőrség, hanem azok az okai a zavargásnak, akik a tömeget izgatták. Amikor Schmidt rendőrfelügyelő a tömeg élén megpillantotta nagyméltósága Justh Gyula kegyelmes urat (Derülttség a jobboldalon), megmondta neki, hogy átmehet a kordonon, de a tüntetéseket nem enged meg. A gyülekezési jog biztosítására semmiféle garanciára szükség nincs.

Néhány vad összecsapás után, nem tudni hogyan, de megsérültünk. Durieznek valószínűleg rövidebb karja volt, mint nekem, mert én a nyakát karcoltam meg, míg ő a bal vállamat simította végig. Puha igyeinket egyszeriben biborszinűre festette a kiömlő vér.

— Megsérültek! — kiáltották egy szuszra rémülten a segédek.

Ragot az izgatottságtól halálsápadtan rohant felénk. Megkönnyebbülten jelentette ki azonban csakhamar, hogy a sérülések nem veszedelmesek; az enyém pláne nem, de Durieznél a nyakcsigolya izomrostjának tudja az Isten micsodája sértült meg, úgy, hogy harcképtelenné vált. És ekkor nagy hangon beszűntette a párbajt.

Ekkor Goudreau, ki úgy találta, hogy az első segédnek is illik valamit kijelenteni, az örömtől és izgatottságtól el-elcsukló hangon kiáltotta:

— A becsületnek igazság szolgálta-tott! —

Erre én és Duriez hangosan kacagva, kezét szoritottunk és a megtakarított fiaker-költségen pompásan bereggeliztünk Robinsonnál.

A jegyzőkönyvet Goudreau szerkesztette meg. A zseniális fogalmazvány a következő szavakkal végződött: „A segédek kibékültek.“

Flor ajour Harisnya

párja 45 kr.

a budapesti Csipke Áruház

110k üzletben, Sas-u. 4. sz. Különbös segélyző-palota

Kizárólag alkalmi vételek.

Naponta érkeznek újdonságok.

„Pontos, szolid kiszolgálás.“

csen, mert a törvények azt eléggé biztosítják.

Lovász Márton: A munkások nyugodtan mentek.

Pongrácz János gróf: Inkább kenyeret sütnének.

Lovász Márton: Ha a véderő javaslat mellett tüntettek volna, nem verték volna szét őket. — Az utca nemcsak a kegyelmes uraké.

Khuen-Héderváry Károly gróf miniszterelnök: Justh Gyula meg lehet elégedve az eredménnyel. Kijelenti ezután a miniszterelnök, hogy van olyan híve a választói jognak, mint Justh. A rendőrség tegnap igen tapintatosan járt el és eljárása azt bizonyítja, hogy a főváros közbiztonsága jó kezekben van.

A Ház többsége a választ tudomásul vette
Ülés vége 2 óraker.

Az új református főgimnázium.

Az ajánlatokat fölbontották.

Ma délelőtt járt le a tiszántuli egyházkerület által az új református főgimnázium építési munkálataira hirdetett pályázat határideje máj. délután négy óraker összeült az építési bizottság az ajánlatok fölbontása végett. Az ülésen, amelyet a főiskola kistanácsstermében tartottak meg, Degenfeld József gróf elnöke alatt jelenvoltak: Márk Endre udvari tanácsos, egyházkerületi és főiskolai ügyész, K. Tóth Kálmán lelkész, Karay Sándor főgimnáziumi igazgató és ifj. Nagy Károly dr. építész-tanár. Az árlejtés igen eredményes volt, amennyiben mintegy nyolcvan ajánlat érkezett be s ezek közül a legelőnyösebb jöval alul maradt a 800,000 koronát kitevő előirányzati összegben. Ajánlatot tettek:

Kis Jenő Pécs függöny és vasredőny-munkákra 2852.80 korona, Vasgerendákat árusító részvénytársaság vasmunkákra — 55,710.40 korona, Seenger Béla kőfaragó munkára 123,390.92 korona, Asbestolin művek Haase Oravecz Gábor Rákospalota 23,186.40 korona, Magyar Asbestid padlógyár Rácz József padló munkára 25,307.11 korona, Venyige Ferenc és Somossy József bontás 6250 korona, Harsányi István asztalos 26,490.52 korona, Perczel D. fayence falburkolati vállalat 8873.96 korona, Kohn és Fried Budapest, facement, szigetelő mű 6151.54 korona, Andor és Futtakvillamosmunkára 9391.63 korona, Walla József cementárugyár műkő-kőfaragó munkára 48,103.38 korona, márvány-, mozaik 19,080.81 korona; keramit burkoló munkára 931.63 korona; Schönfeld és Balla 25,872.63 korona; Klein Adolf Szeged, cserép-burkolatra 7844.21 korona; hézagmentes padlóra — 17,531.18 korona, cserépkályhára 688 korona; Helvey Tivadar Budapest, facement szigetelőre 7723.17 korona; Dihén János Debrecen szobafestő munkára 5080.87 korona; mázoló-munkára 11,951.48 korona; Ganz-féle villamosági részvénytársaság Budapest, villamos munkára 13,046.84 korona; Szabó József bontásra 10,200 korona; Magyar fűtési és szellőztetési berendezési vállalat Adami Arnold központi fűtés és szellőztetési munkára 98,048.68 korona; Eisler és Vértes központi fűtési és szellőztetési munkára 62,859.96 korona; Orsovszky István Budapest, villamos munkára 12,143.59 korona; Dénes és Weiss hézagmentes padlóra 26,296.77 korona, keramitburkolatra 1000.65 korona, márvány-mozaikra 29,954.82 korona; Justus Sándor és fia függöny- és faredőnyre 3318.50 korona; — Weitsenhoffer Bertalan Miskolc vízvezetési és csatornázási munkára 25,348.81 korona; Egyesült parketgyár részvénytársaság padlózó munkára 5282.10 korona; Wagner Hugó Budapest, központi fűtés és szellőztetésre — 71,856.46 korona, vízvezetékre 25,074.27 korona; Bogdány és Társa Budapest, vízveze-

ték, csatorna és légszesz 25,974.99 korona; Miskolczy és Társa Piszke, cserépfedő munkára (palával) 6436.76 korona; Melocco Péter cementgyár, vasbeton és rabitzmunkára 49,160.86 korona, műkőfaragó munkára 39905 korona 46 fillér, csempeburkolat 9158.99 koronára, márványmozaik 20,895.57 korona, keramitburkolat 957.34 korona; — Szalai és Deutsch Budapest, villanszerelés 10,733.44 korona; Paschka és Társa Budapest függöny és vasredőny 2997.40 korona, Eternit művek, Hatschek Lajos Budapest tetőfedő, eternit 6931.89 korona; Krausz Jakab Gyula hézagmentes padló 21,065.69 korona; Dekkert és Homolka Budapest villamosági munka — 12,180.30 korona; Ritschel és Henneberg Berlin—Budapest központifűtés és szellőztetés 74,079 korona 69 fillér, Biehn János Budapest facement szigetelő munkára 6009.93 korona, vasváz beton és rabitz 68821.78 korona; — Körting B. és E. közp. fűtés és szellőztetés 78873.76 korona; Magyar Benoidgyár r.-t. Budapest központi fűtés és szellőztetés 65533.15 korona; Pozsonyi gépgyár részvénytársaság központi fűtés és szellőztetésre 67686.19 korona; Lukács Vilmos és Társa Debrecen cserépfedő munkára egységár 3.20 korona, facement és szigetelő 7198.12 korona, csempeburkolat 10419.90 korona, padlózat 5004.09 korona, márványmozaik 24620.40 korona, keramitburkolat 966.14 korona; Szabó és Horváth Budapest villamos munkára 12983.36 korona, Szepessy Sándor Budapest központi fűtés és szellőztetés 73713.44 korona, vízvezeték és csatornázás 29088.99 korona; Knuth Károly Budapest központi fűtés és szellőztetés 68641.32 korona, vízvezeték és csatornázás 24247.04 korona; Mezey Gyula Debrecen bontás 8901 korona; Kaszanyitzky Endre Debrecen üveges munkára 12590.68 korona; Blattner Gyula Debrecen üveges munkára 12590.68 korona; Horváth József Debrecen ácsmunkára 16915.78 korona; Zelinger Ede Debrecen szobafestés 6901.65 korona, ajtószerszámok és bádogbetűk 761 korona; Weiss Ede Debrecen lakatosmunkára 24385.65 korona; Nagymagyaralföldi építő és műszaki részvénytársaság Debrecen az összes munkálatokra központi fűtés nélkül 715016.27 korona; Földvári Mór Debrecen villamos munkára 13643 korona, Fejér Lajos és Ritter Ignátz Debrecen az összes munkákra, központi fűtés és telekberendezés nélkül 736937.42 korona, az I., II. és III. csoportbeli munkákra 277075.88 korona; Losonczy János Debrecen különböző munkákra 82661.46 korona; Dorsch Hugó Debrecen asztalosmunkára 24881.35 korona; Weil Rezső Budapest az összes munkákra, központi fűtés, villany és vízvezeték nélkül 620713.30 korona; Tóth Lajos és Hegedűs István Debrecen különböző munkákra 297885.43 korona; Földes Sándor Debrecen villany munkára 10407.25 korona; Révi és Gál és Tatorján Szatmár az összes munkákra 850023.11 korona; Somogyi Sándor szobrász 5166.68 korona; Becsei Antal és Tóth Jenő Budapest központi fűtés és szellőztetés 55597.16 korona, vízvezeték és csatornázás 25153.28 korona; Biró N. Budapest központi fűtés 78854.43 korona, vízvezeték 26784.31 korona; Rácz András ácsmester Debrecen bontás 17,000 korona, Tóth István Debrecen az összes munkálatokra (bádogos-, kőfaragó-, központi fűtés-, ajtószerszámok és szobrászmunka nélkül 622924.76 korona; Beck Sámuel Erdőbénye kőfaragó 53766.19 korona, Thiessen H. és Fia Debrecen mázó munkára 13224.76 korona, festő 4795 korona; Máté János Debrecen vízvezeték 34075.50 korona; Szikszay Géza Debrecen különböző munkálatokra 240772.50 korona; Bessenyei Gyula Debrecen asztalosmunkára 34225 korona; Fazekas Imre Debrecen villamos munkára 13834.50 korona; Tóth Lajos kályhás-mester 720 korona; Kubinyi Lajos és Társa Debrecen különböző munkálatokra 57094.10 korona; Juhász István, Zelinger Ede, Fuchs János és társai vasmunkára 55473.91 korona,

festőmunkára 11277 korona; Pöhlmann és Társa központi fűtés és szellőztetés 70578.69 korona, vízvezeték 26248.22 korona; Lópatkógyár Debrecen vízvezeték 25488.25 korona, központi fűtés és szellőztetés 51316.80 korona; Törzs és Ormai Budapest központi fűtés 69654.20 korona, vízvezeték 27741.09 korona; Waldmann Antal Budapest központi fűtés 69775.48 korona, vízvezeték 31011.30 korona.

A bizottság elhatározta, hogy az ajánlatokat átszámítás végett felküldik ifj. Nagy Károly budapesti építész-tanárhoz s csak az átszámítás megejtése után, ami két-három hetet vesz igénybe, fog dönteni az ajánlatok fölött.

Rosner és Faludi csőd előtt.

A tőzsde-csalás újabb fordulata.

A bűnvádi eljárás, amely Rosner Dávid budapesti tőzsdeügynök — mint budapesti tudósítónk táviratozza — újból aktuális lesz, ha tán más formában is. Nem akarnak ugyan is kiegyezni a hitelezők, mert kevésnek tartják a követeléseikből felajánlott huszonöt százalékot, mivelhogy tisztában vannak azazal, hogy Rosnernek százezerei vannak. — A pénzt azonban biztos helyen, a zsebeiben tartja s így a hitelezők nem férhetnek hozzá.

De megnehezíti az egyezséget Faludi Ferencnek, a másik cégtársnak az eljárása is. Bizton tudják ugyanis, hogy Faludi, talán 1—2 nappal a kiütött krach előtt, egy százezer koronás betétet mentett meg szintén a maga „ilettőleg a cég részére. Ez a pénz egy vidéki bankban volt és ezt is siettek elvonni a hitelezők elől. Volt még a cégnek nagyobb érdekeltsége egy szövetkezetnél, a „Közvetítő és Leszámitoló Banknál“ is, amelynek Faludi igazgatósági tagja. — Ennél a szövetkezetnél huszonötezer korona értékű részjegyük volt s ezt is még idején értékesítették.

Szóval, furcsább helyzetet ritkán teremtett még fizetésképtelenség, mint a Rosner és Faludi-cég inszolvenciája. Amilyen tüntetően bízott a letört gabonaügynök, Rosner Dávid, épp oly furcsa módon akar a cég hitelezőivel egyezkedni. — Jellemző a hangulatra, hogy ma már nem is beszélnek sehol egyébről, csak —csödről.

Csak abban az esetben hajlandók a céggel a tárgyalások fonalát felvenni, ha legalább is harmincöt százalékot ajánlanak fel Rosnerék. A kis hitelezők ellenben azon a véleményen vannak, hogy a 25 százalékot is el kell fogadni, mert csőd esetén ez sem látszik biztosnak. A fizetésképtelen cégnek minden igyekezete most abban összpontosul, hogy puhítja a még hajthatatlan hitelezőit. Az előjelek után ítélve, semmi eredménye nem lesz ezeknek a puhítási kísérleteknek.

Még ezen a héten eldől a cég sorsa, mert a hitelezők már nem hajlandók továbbra is huzni az odíozus ügyet.

Ha kiüt a csőd, a kir. ügyészség nagyobb szigorral s eredményesebben járhat el Rosnerék ellen. Ez esetben tudniillik már nemcsak csalás miatt, de csalárd bukás miatt fogják vád alá Rosnert s tán az elrejtett százezrek is előkerülnek. Vagy ha ez nem sikerül, annyi bizonyos, hogy legalább lakolni fog Rosner ur a szélhámos tőzsdejá-

Valódi angol és hazai gyártmányu gyapjuszövet újdonságokat legnagyobb választékban, szigoru szabott árak mellett szerezhetjük be Weisz Adolf posztó nagykereskedőnél, Debrecen, Kossuth-utca 1 sz. alatt. :-: Első Debreczeni Takarékpénztár ujonnan épült palotájában. :-:

tékaért, melylyel csak bezsebelte a nyert nagy summákat, de a veszteséget fizetni nem akarja.

A csőd — hír szerint — már a legközelebbi napokban kiüt s vele egyidejűleg a kir. ügyészség nyomában megindítja az új bünvádi eljárást. Addig az első bűnpör aktái pihennek.

Petőfi utolsó levele.

A hatvankettedik évforduló alkalmából.

Mielőtt elindult Petőfi, hogy tovább is a megtámadott haza és szabadság védelmében vegyen részt, Tordára ment el feleségével és kis gyermekével és elment azzal a célzattal, hogy addigis, amíg ő visszatérhetne a harc mezejéről, szerettei édes otthonát találjanak költői lelkületű ev. ref. pap jó barátjánál: Miklós Miklósnál. Ott ültette fel tanyáját Petőfi és családja 1849. július 19-én, ahol kitüntető szeretettel fogadták, ahol Petőfi a boldogságnak édes mézét élvezhette családjának a körében, csak az volt a baj, hogy ezt az élvezetet minden percben megzavarta a haza és szabadság sorsa felett való aggodalom, úgy, hogy — bár a vendégeitől elragadtatott pap minden igyekezettel azon volt, hogy Petőfit szórakoztassa és megnyugtassa tovább már nem tudott ellentálni a vágynak, hogy menjen, rohanjon, a hazaszeretet lángjától hevítve oda, ahol vivják az élet-halál küzdelmet, a mieink a betörő ellenséggel szemben. És ez az izzó vágy győzedelmeskedett aztán még azon a határtalan szerelmen is, amely betöltötte Petőfi szívét felesége iránt.

1849. július 22-én távozott el Petőfi Tordáról, édes szerettei köréből, eltávozott, hogy költői lelkü ev. ref. pap otthonát jó barátjánál soha többé ne láthassa őket. A bucsu szívet megható volt: mintha érezte volna Petőfi, — mint az ő Juliája, hogy utoljára ölelik és csókolják meg egymást.

Tordára intézte Petőfi utolsó levelét nejéhez, amely levelének ugyszólván minden sorából a költőnek felesége iránti rajongó szerelme sugárzik ki, amelyet elhomályosítani még a vészes erővel dúló csaták füstje se volt képes; mert ekkor is a messze távolból, izzó lelke féltett bálványaira: feleségére és gyermekére gondolt, elküldve aggodó édes feleségéhez utolsó levelét, hogy aztán két nap múlva ott essék el ő is a dicsőség mezején, a véres segesvári csatásikon.

A rendkívül érdekes utolsó levél borítékján ez van:

Petőfi Sándornénak
Tordán.

A református papnál, Miklós Miklósnál.

Maga a levél, a mindenben hü másolat, szövszerint így szól:

Marosvásárhely, jul. 29. 1849.

Kedves, édes Juliskám! E szempillantásban értem ide vissza hat napi szakadatlan utazás után. Fáradt vagyok, kezem úgy reszket, alig bírom a tollat. Megkaptad e előbbi két levelem? Egyiket innen, a másikat Kézdivásárhelyről irtam. Elmondom röviden utamat. Itt hallottuk, hogy Bem egy csapattal Moldvába ment. Utána rugaszkodtunk Udvarhely, Csíkszereda, Kézdivásárhely Bereck felé, ott találkoztam vele, márvisszajött Moldvából, hová lázító proklamációkat vitt be s ráadásul megdöngtetett négyezer oroszzt egy zászlóaljjal. Berecken jön hozzá a tudósítás, hogy Szászregennél megverték a mieinket s ezek borzasztóanszétfutottak; vágatott tehát a bajt helyrehozni Kézdivásárhelyt, Sepsiszentgyörgyön, az Erdővidéken, Udvarhelyen keresztül; én vele. Rohantunk szinte megállás nélkül. Iszonyu ut volt. Most vagy két napig itt leszünk, míg a sereget egy kissé rendbe szedi, aztán mit teszünk? — ő tudja.

Előbbeni levelemben irtam, hogy Csíkszeredának és Kézdivásárhelynek gyönyörű vi-

déke van; Sepsiszentgyörgy talán még sokkal szebb, a város is jobban fekszik. Majd körülményesebben megvizsgáljuk, ha együtt utazzuk be Háromszéket, mint a fészket rakni akaró fecskék. Bemmél Bereckentalálkoztam. Megálltam a hintója előtt s köszöntem neki, ő odapillant, megismert, elkíáltja magát és kinyújtja felém karjait, én fölugrom, nyakába borultam, összeöleltük és csókoltuk egymást, „mon flis, mon flis, mon flis“, szolt az öreg sirva. A körülálló népség azt kérdezte Egressy Gábortól, hogy „fia ez a generálisnak? Most még nyájasabb, szivesebb, atvaibb irántam, mint eddig, pedig eddig is az volt. Ma azt mondta a másik segédintztnak: „Mein adjutant der major Petőfi, welcher abgekant hat wegen den schändlichen Behandlung des Generals Klapka, ist wieder in Dienst getreten.“ Szinte ma az utban mondta, hogy neked is Marosvásárhelyt csináljunk szállást n ide hozzalak. Nekem is ez a fő vágyam, de míg erősebb lábra nem állunk a szomszédban levő oroszok irányában addig ezt tenni nem merem. Csak két mértföldnyire vannak innen, s az idevalók a napokban is szétfutottak, mint a csirkék. De mihelyt némileg biztos lesz e hely, az lesz első dolgom, meglehetsz felőlem elégedve. Hogyan vagytok kedves imádozt lelkeim, ha én hallhatnék valamit felőletek! Ha lehet, ha valahogy szerét ejtheted, iri csak egy szócskát is, édes angyalom. Én nem mulasztom el az arra menő alkalmakat. Szopik-e még a fiam! Válasszatok el minél előbb, s tanítsd beszélni, hogy megleljen. — Csókolom a lelketekeket és szíveteket milliószor számtalanszor! imádó férjed Sándor.

Mire nyilni kezdtek a kertben az őszi virágok, a kis Petőfi már javában gagyogott, de hangját az, aki leginkább szerette volna, nem hallhatta soha. És a rezgő nvárfa zizegve hulló leveleit elseperte, elsodorta az őszi szél a hazáért elhulló honvédek siriára.

Koleriadalom Hajduvármegyében.

Gyanus halálestet Kabán.

Óriási riadalmat keltett szombaton az a hír, hogy Kabán kolerás halálestet történt. — Pénteken ugyanis rosszul lett Dani István 42 éves gazdaember, főfájásról, görcsökről panaszkodott, hányt, általában olyan jelenségek mutatkoztak rajta, amelyből arra lehetett következtetni, hogy Dani István kolera beteg. A szerencsétlen ember estére meg is halt.

A községi előljáróság, amelyet a belügyminiszteri rendelet értelmében az alispán szigoruan utasított, hogy minden koleragyanus halálestet azonnal jelentsen be, táviratban közölte Kovács Gyula alispánnal, hogy Dani István kolerára gyanus körülmények között meghalt.

Az alispán azonnal értesítette a vármegye főorvosát, Losonczy Álmos drt az esetről, és utasította, hogy a szükséges intézkedéseket tegye meg. Losonczy Álmos dr. főorvos szombaton kiutazott a járásorvossal együtt, felboncolták Dani István holttestét. A boncolás eredménye szerint az orvosok úgy találták, hogy a halál nagyon is gyanus körülmények között következett be s így a bélrészeket felküldték a belügyminiszteriumba, hogy azt a bakteriologiai intézetben vizsgálják meg.

A főorvos addig is, míg a bakteriologiai intézettől a vélemény leérkezett, nagy körültekintéssel és gondnal megtett minden intézkedést, hogy amennyiben valóban koleraeset fordult volna elő, annak terjedését meggátolja. A községbelieket is figyelmeztették az egészségügyi szabályok és rendeletek betartására, különösen a tisztaságra, amely a kolera ter-

ledésének egyik legbiztosabb ellenszere. Megbizták a községi előljáróságot is, hogy az óvó intézkedések megtartását ellenőrizze.

A bakteriologiai intézet azután ma értesítette Hajduvármegye alispánját, hogy Dani István nem ázsiai koleraiban halt meg. Dani az előző napon sok uborkát bevett, ettől lett beteg s erős bélhuratot kapott.

Kabán különben, ahol az elterjedt kolera-hírek valóságos pánikot idéztek elő, semmiféle gyanus megbetegedés azóta nem történt s így újabb intézkedéseknek szüksége sem fodrult elő.

Kovács Gyula alispán különben az esetről azonnal jelentést tett a belügyminiszteriumnak is távirati uton, valamint ma újból ki-merítő jelentésben számolt be az eddig tapasztalt közegészségügyi állapotokról, amelyek teljesen megnyugtatók.

A kolera híre Debreczenben is elterjedt s itt is nagy aggodalmat okozott, miután Kaba eléggé közel van ahhoz, hogy esetleges komoly veszedelem idején csak alig lehessen ellenőrizni azt, hogy a betegséget be ne hurcolják Debreczenbe is. Szerencsére azonban az aggodalom felesleges volt.

A koalíció föltámad.

Justh, Apponyi, Polónyi együtt.

Mind nyilvánvalóbb, hogy az egyesült ellenzék akciója nem irányul másra, mint a koalíciós világnak valamilyen formában leendő viszáldezésére. Justh Gyula a tegnapi budapesti népgyűlésen arról beszélt, hogy a magyarság szupremáciáját nem a választójog nemzeti garanciái biztosítják, hanem a magyar vezényszó, sőt a gyűlés után máris élére állott egy bukott képviselőjelölttel a tün- tető tömegnek. Apponyi Albert grófról mind határozottabban írlik, hogy bele fog menni ez általános titkon választói jog követelésébe. Fric nézve holnapután konferencia lesz, melyen a ma visszaérkezett Polónyi Géza is részt fog venni. Polónyi ma Justh Gyulával — feledve a régi haragot — szinte ölelkezett a folyosón. Szóval: a régi jó világ visszajövetelének gondolat amegint összehozza a legkülönbözőbb nézetű politikusokat, akiknek körében csak ez az egyetlen gondolat uralkodik most: a hatalom visszaszerzése. Ezt célozza Balthyány Tivadar grófnak tegnapielőtti felkínálkozása is, aki beigerte Bécsnek a választójogért nemcsak az összes véderő-áldozatokat, de a házszabályszigorítást is.

Az új életre készülő koalícióval szemben áll a kormánynak és óriási pártjának szilárd-sága és a zirányadó köröknek az a feltétlen és megalkuvást nem tűrő elhatározása, hogy az obstrukció elfajulását a végletekgigmenő türelemmel kell nézni, mert ez önmagát fogja megérlelni és döntésre viszi majd a helyzetet.

Khuen gróf az obstrukcióról.

A Neues Wiener Tagblatt tudósítója nyilatkozatot közöl Khuen-Héderváry gróf miniszterelnöktől:

A véderő sorsának szempontjából éppen oly hidegvérrel itélem meg a helyzetet, mint három-négy hét előtt. Tudtuk, hogy a javaslatok ellen az ellenzék harcot indít és sem én, sem a munkapárt vezető tagjai nem voltunk meglepve, hogy kitört a technikai obstrukció. De nemcsak reánk, hanem az egész közvéleményre meglepően hatott az a kicsinves ok, amelylyel az ellenzék eljárását indokolni akarja, de amely senkivel, még a legkurucabb —

Legjobb a Békési Róza „Csont“ szappana

Justh-pártival szemben sem igazolhatja jogosnak a technikai harci eszközt.

Maguk az obstrukciósok beláthatják már ma, hogy eltévelyedtek és egy zsákutcába kerültek, amelyből valahogyan egyszer ki kell kerülniök, de ami előreláthatóan nehezen fog menni. Ez a tény késztet arra, hogy kezdettől végig követett taktikámhoz ragaszkodjam, — mert se külső, se belső ok nincs, hogy a kormány és pártja taktikai magatartását megváltoztassa.

A választásokon — mondotta a miniszterelnök — megkérdeztük az országot: jóváhagyja-e, hogy a katonai kérdések egyszer már végleg megoldassanak? És igenlő volt a válasza, mert nagy többséget adott nekünk. De nyilvánvalóan nyilatkozott az obstrukció ellen és a polgárok magatartása ma, az obstrukció negyedik hetében bizonyítja, hogy a polgárságnak ez a véleménye legkevésbé változott. A nemzet nagy része a legerősebben elítéli a technikázással üzött időpocsékolást s már megindultak ez ellen a törvényhatóság nyilatkozatai, amint ezt legutóbb Tolnavármegye és Versec város határozatai tanúsítják. A lakosság más része érzéketlenül áll a technikai obstrukcióval szemben és érdektelenséggel fordul el a politika eseményeitől. Senki jóhiszeműséggel nem állithatja, hogy az ország helyesli az ezidőszerű technikai obstrukciót és Apponyi Albert tegnap tett indítványa se arról tanuskodik, hogy az obstrukciónak az országban morális támasztékai volnának. Objektíve sokkal inkább konstatálható — hogy megmaradjunk az obstrukció terminológiájánál — az, hogy a jelenlegi-nél gyöngébb viszhangot egyetlen obstrukció sem keltett Magyarországon. Az ellenzék számára egyetlen jóváhagyás el nem hangzott még az országban. De ezt elgondolni is nehéz, mert hiszen mindannyian élénken emlékszünk még, hogy az ellezék mai vezérei a legutóbbi választási mozgalmakban, tehát másfél év előtt, a legnagyobb könnvedséggel dörögtek az obstrukció ellen és nyilatkoztak a parlamentáriszmusra káros voltáról és megengedhetlenségéről.

Ilyen körülmények között semmi okom, hogy új utat válasszak. Többfelől közeledtek ugyan hozzám az utóbbi napokban, amennyiben „sikerese orvosságot ajánlottak az obstrukció betegsége ellen”, majd „ideákat” szállítottak az obstrukció letörésére. Természetes, — hogy sokan kompromisszumos kísérletekkel is közeledtek. Természetes, hogy az obstrukció legyőzésére szánt ideákat és javaslatokat épp oly határozottsággal utasítottam vissza, mint a kompromisszumos javaslatokat, valamint az ellenzék parlamentéje. — Apponyi által indítványozott fegyverszünetet. Semmi okom, hogy mejejlőt utamról lekanyarodjam; nem tudok és nem akarok mellékvágányra tévedni, mert veszélynek megyek eléje, hogy akcióm, bár csak néhány pillanatra nyugalomhoz vezetem. Hangsúlyozom még egyszer: nincs kompromisszum s hozzáférhetetlen vagyok minden ilyfajta kezdeményezéshez, mert ma épp úgy mint az obstrukció kezdetén, vezet a szilárd meggyőződés, hogy taktikámat és politikámat siker fogja kísérni. A mainál kedvezőbb hangulat nem remélhető politikám számára az országban ez az alapvető ok, hogy a megkezdett uton tovább haladjak.

A véderőreform olyan cél, amely tőlünk a legnagyobb politikai komolyságot, kitartást s határozottságot követeli. Külső körülmények s egyéni kényelmekre való tekintetek nem távolíthatnak el bennünket e céltől és boldog vagyok, hogy a nemzeti munkapárt majdnem entuziasmussal áll erre az oldalra. Nem titok hogy a júliusi turnus — vagy mondjuk így — „kiszolgálták turnusa”, egytől-egyig kész tovább szolgálni. Ez a keménység az ellenzék soraiban előbb vagy utóbb bomlást fog okozni.

A házszabályrevízió mellett.

Sásdról jelentik: Mándy Sámuel, a nagyháti járás orsz. képviselője vasárnap tartotta beszámolóját mintegy 800—1000 szavazópolgár előtt Kaposcsékcső községben. A képviselő beszélt a kormány működéséről, ismertetve a földművelésügyi miniszter programját és a véderőjavaslatot. Az obstrukcióról szólva, többek között ezeket mondta:

— Az én szerény nézetem szerint az elavult házszabályokat — amint azt a koalíció tette — a véderő javaslatok beterjesztése előtt már revízió alá kellett volna venni. De a kormány tartózkodott ettől, mert bizott a kisebbség hazafiságában és bizott abban, hogy a nemzet mult évi döntését kötelességszerű loyaltással az alkotmányosságának megfelelőleg respektálni fogja. Szerintem ebben csalatkozni fog a kormány és alig lesz más módja, minthogy elővegye azt a nehéz és kényes kérdést és olyan házszabályokat létesítsen, hogy lehetetlenné tegye egy 20—30 tagból álló kisebbség anarchiáját. Már most bejelenti, — hogy ha erre kerül a sor, ő a kormányt ilyen lépésében támogatni fogja.

Népgyűlés a Tattersallban.

Justh Gyula és Barabás Béla Bokányi Dezsővel együtt vonult ki az utcára, hogy népgyűlést csináljanak a választói jog mellett. A népgyűlés vasárnap délután négy órakor volt a Tattersallban. A népgyűlés elnöke Batthyány Tivadar gróf lett, aki hosszú megnyitó beszédet mondott. — Utána Justh Gyula, majd Bokányi Dezső beszélt, majd Krejcsi Dezső dr. terjesztette elő a határozati javaslatot.

A népgyűlés után a felizgatott tömeg egy része rendetlenkedni kezdett s a rendőrség többszöri felszólítására sem oszlott szét.

A népgyűlés végeztével ugyanis egy-két-háromezer főből álló tömeg a Rákóczi-utra vonult, amelynek gyalogjáróját és kocsiját is elfoglalva, lármásan tüntetett. A rendőrség a tüntetőket többször felszólította a ávozásra, de a felszólításnak fogantja nem volt. A tüntetők a rendőröket tetteleg is bántalmazták, erre azután elrendelték a tömeg szétszórását. A rendőrök karddal láttak a munkához és csakhamar tiszta volt a Rákóczi-ut a tüntetőktől, rendőrkard azonban sérülést nem ejtett senkin úgy, hogy a mentők beavatkozására lett volna szükség. A szétszórás után mintegy kétszáz ember újra összesereglett, a Justh-párt elé akart vonulni, de ezeket a rendőrök kardhasználat nélkül szétszórták. A tüntetés folyamán mindössze egy előállítás történt, amennyiben Weisz Elnő fodrászsegédet előállították a hetedik kerületi rendőrkapitányságra, mert a villamosról ezt kiabálta le a tüntetőknek:

— Üssétek le a rendőröket!

A harcias fodrászsegédet igazolás után szabadon bocsátották, de megindították elene az eljárást.

A halál önkéntesei.

Öngyilkosság a szekunda miatt. A makacs életunt.

A vasárnap folyamán két fiatal életunt követett el öngyilkosságot Debrecenben. — Az egyik egy fiatal diák, akit a szekunda keserített el, a másik, akit valószínűleg sikerül megmenteni az életnek, egy fiatal cselédleány, aki szerelmi csalódása miatt követett el kétszer is öngyilkosságot.

A fiú Veress József 12 éves kereskedelmi iskolai tanuló. Az idén járt az első osztályba. Szorgalmas, igyekvő gyerek volt, de még sem tudott megbirkózni a tanulás nehézségeivel. Juniusban vizsgázott. Erősen készült a vizsgákra, reménykedett, de nem volt szerencséje. Megbukott.

Ez a bukás azután végleg elkeserítette. A fiú azóta buskomor volt, de mindig egyedül, csendesen elvonulva üldögélt, nem kereste a hasonló koru pajátsainak társaságát. Szülei sejtették, hogy a gyermeket a bukás szegye bántja és keseríti el. Nem is tettek neki szemrehányást, hanem még vigasztalták, hogy majd kijavítja a bukást.

Ugy látszik azonban a vigasztalásnak nem volt fogantja. Veres József tovább bucsult s valószínűleg már régebben megfogant zott benne a gondolat, hogy elpusztítja magát. Ezt a gondolatot hajtotta tegnap végre. Délben ugyanis egy revolverrel, amelyet nem tudni, hol szerzett, mellbelőtte magát. A golyó a szívet találta s a szegény fiú nyomban meghalt.

A dörrenésre összefutottak a házbeliel, akik megdöbbenve látták a fiú véres holttestét. Orvost is hívtak, azonban orvos is csak a már beállott halált tudta megállapítani.

A másik életunt Szabó Erzsébet tizen-nolcéves fiatal cselédleány, aki szerelmi csalódás miatt akart meghalni.

Először marólugot ivott. Amikor azonban ez nem hatott eléggé gyorsan kifutott az udvarra és a kutva vetette magát. A víz nem volt azonban elég mély s így csak erős külső sérüléseket szenvedett. A kínzó fájdalom miatt, amelyet a lugköldat marása és az ütődések okoztak, jajgatni és ordítani kezdett. — Erre a házbeliel is figyelmesek lettek, keresni kezdték a leányt, akit végre a kutban meg is találtak. Amikor azonban többen leszállottak, hogy kétségbeejtő helyzetéből kiszabadítsák, a leány ellenállott s folyton azt ismételte, hogy hagyják őt meghalni, ő nem akar élni. Sőt, amikor már a földön volt, neki esett meg mentőinek és összekarmolta őket s minden áron vissza akart ugrani a kutba.

Megmentői azonban erősen fogták, míg megérkeztek a mentők, akik azután beszállították a közkörházba, ahol ápolás alávették a mindenképpen halni akaró makacs öngyilkosjelöltet.

HÍREK

Eső.

Ma két csoda történt Debrecenben. — Délben tizenkét órakor megjelent a város-háza előtt egy öntöző kocsis és lassan-lassan bedöcögött a nagytemplom felé s mögötte a szürke köveken fekete sárvonal mutatta négy percig és harminchét és fél másodpercig, hogy nagy esemény történt: locsolást követtek el!

Ezután bizonyosan tudtam, hogy odafönn megkönyörültek a szenvedő debreceni emberiségen és eső lesz. Igazam is volt. Az öntöző kocsis még nem ért a nagy templomig, amikor az égen fölvonultak a felhők és fél egykor hatalmas zuhatagban ömlött le a hűsítő, porszüntető, drága jó eső. —

A szegény, félszázra sült s a porral marinírozott debreczeniek elkénszerezett arcán megjelent az első mosolygás s ezer hálátelt pillantás sugárzott az esernyők alól s az ablakok mögül a magas egek felé, ahol az égi gondviselés városházát képzelettel a porból, porban is porrá levő debreceni polgár.

Az égi városháza debreceni ügyosztályában — úgy látszik — a tekintetes tanács többet olvassa a debreceni lapokat, mint a debreceni földi tanács, mert hamarabb tudomásul vette a portengerről sirt tenger panaszokat és hamarabb intézkedett egy kis locsolás iránt.

Sajnos, igazán kicsi volt. Mert mi volt az a kis eső? Egy csep a tengerben és pedig a portengerben. Rövidke félóraig tartott az égi locsolás, utána lassan tovább usztak a felhők, még egy kicsit biztattak bennünket, hogy lesz még egyszer eső Debrecenben, azután kiderült az ég és újra elborultak az izzadságos homlokok. . . . A földi tanács és a por ismét átvette csendes birodalmát. Megjelentek

a seprős emberek, akik napi 1 korona 70 fillérért tartoznak az utcán seprővel és pipával járni, a port egyik kőkockáról a másikra átlökni és ha száraz idő van, a tiszta kövezeten seprőjükkel olyan nagyságu köröket leírni, amelyeknek átmérője egyenlő a seprő nyelével és saját karjukkal. Aseprős emberek megjelentek s ott, a hol leszáradtak az esőcseppek a sima kövezetről s ahol a porszemek ismét szűrőkén fekiadték tele az utcát, addig teljesítették a kötelességüket, míg csak az áldásos esőnek visszamaradt kicsi üdítő emlékét be nem borították a porfelhővel.

— **Debrecen júliusban.** Debrecen város közigazgatási bizottsága augusztus hó 5-én, szombaton tartja rendes havi ülését, melyen a szakelődök beszámolnak a város közigazgatásának július havimenetéről.

— **Schratt Katalin a színpadon.** Bécsből táviratozzák: Művészkörökben beszélnek, hogy Schratt Katalin az idei szezonban vendégszerepelni fog a Deutsches Volkstheater színpadán. A művésznő egyik régi parádés szerepében fog fellépni.

— **Öngyilkos fürdőorvos.** Karlsbad egyik ismert orvosa, Süsskind dr. szombaton délután felakasztotta magát és meghalt. — Az orvost, a ki a fürdőszézonon kívül Krakóban praktizált, rosszul sikerült spekulációi kergették a halálba. Nagy telkei voltak a Sprudellel szemben és megbízott egy Röderer nevű karlsbadi építész, hogy ezeket a telkeket beépítse. Röderer csúnyán viszályt az orvos bizalmával. Többek között aláíratott vele egy százezer koronás váltót, a melyet azután saját céljaira használt fel. Süsskind feljelentést tett Röderer ellen, a csalót le is tartóztatták, az orvos pedig nagy anyagi zavarokba jutott. Az épülőfélben levő házak helyiségeit már az idén nyártól kezdve kiadta és mert a házak nem lettek készen, nagy bánatpénzeket kellett fizetnie. Ezek a bajok annyira leverték a különben dús gazdag embert, hogy tegnap felakasztotta magát.

— **Borzalmas halál a gép kerekai alatt.** Tiszalókról jelentik: A múlt héten végezték a tiszapolgári határban a szántást gőzekével. Szántás közben **Biró József** tizenéves éves napszámos fiu a gőzeke nagy kereké alá került, amely a szerencsétlen fiut teljesen összelapította. Az odasiető munkások halva szedték föl a földről. A csendőrség megindította a vizsgálatot, hogy kit terhel a szerencsétlenség miatt a felelősség.

— **Scharf Móríc nővére meghalt.** Fővárosi tudósítónk táviratozza: Tegnap egy huszonkétéves fiatal leány halt meg Budapesten tüdővészben; Scharf Jettynek hívták. — Szerencsétlen emlékü családból származott, amely körül egy egész ország fékevesztett szenvedélye dühöngött. Scharf Mórícnak, a tiszaezslári vérvád-pör hősnének a huga volt ez a leány, aki a Dob-utcában született és ott is halt meg, míg bátyja Amsterdamban iparkodik elfeledtetni magát.

— **Öngyilkossági kísérlet.** Haburák János közművesmester, Homok-utcai lakos ma egy késsel fel vágta a hasát. Esméletlen állapotban vitték a kórházba életveszélyes sébével. Tettét azért követte el, mert a folytonos családi perpatvarok nagyon elkészerítették.

— **Baleset munkaközben.** Tóth János vasesztergályos segéd balkezét ma a máv-műhelyben az esztergályozó pad munkaközben teljesen összeroncsolta.

— **Jogász vagy theologus könnyű keresetre felvétetik.** Cím a kiadóhivatalban.

— **Eljegyzések.** Gelberger Irénkét eljegyezte Kulcsár Dezső Debrecenben. (Mindenkülön értesítés helyett.) — Dóczy Béla szombaton tartotta eljegyzését Schotter Piroska urleánnyal.

— **Nyilvános nyugtázás.** Debrecen sz. kir. város adóhivatala kebelében alakult közszeru-alap egyesület javára érkezett következő adományokat Közgazdasági Bank részvénytársaság 20 korona, özv. Adler Ignáczné 10 korona, öv. id. Bányay Istvánné özv. Szikszay Albertné 5—5 korona, id. Kardos László, Bálint Sámuelné 3—3 korona, Riesz Henrikné 2 korona, Borus Duczika 40 fillér, Gábor estélyen 20 fillér, Kökert Gusztáv halála alkalmából közszeru megváltás címén 8 korona 30 fillér, ezuton nyugtázza hálás köszönetének kifejezése mellett az elnökség. — E humánus, zajtalanul működő egyesület támogatására felkérjük a magunk részéről is olvasóinkat.

— **9 új szó!** Legjobb kabaret műsor ezidőszerint a „Magyar Királyban“ van. Szélezetett helyiség. Kezdeté 9 órakor.

— **Lezuhant turista.** Otátrafüredről jelentik: A troppai kerületi tornaversenyéről nagyobb turista társaság rándult a Tátrába. A társaság több napig tartó helyi tura után a Téry menházból kiindulva, tegnap a jégvölgyi csucstól mászta meg. A Papiuszt völgy felé haladva, egy jégmezőn vezetett át a turiták utja, amelyen a társaság egy tagja, Ertl Adolf, st.-pölteni tanító, mint első, lépcsőket vajt csákányával. Munkája közben elcsuszott és mintegy száz méternyi mélységbe zuhant és zuhanás közben több ízben a kiálló sziklacsucokhoz ütődött.

— Társai azonnal a Frigyes menházhoz siettek segítségért, honnan Franz János vezetővel több turista indult el a szerencsétlen Ertl megmentésére. A mentő-expedíció Ertl Adolfot még életben, de eszméletlen állapotban találta meg. Hordágyra fektették és a Frigyes menházhoz szállították a szerencsétlen Ertl, aki utközben meghalt. A Tátrafüredi társaság, a mely a baleset hírére felkerekedett, hogy segítségére legyen a mentőknek, éjjel egy órakor érkezett a zöldtavi menházhoz, a hol már holtan találták a turistát. A turista társaság minden tagja, a szomorú véget ért Ertl is gyakorlott hegyász volt, a szerencsétlenség oka valószínűleg az, hogy a lezuhant Ertl nem volt kötéllel a társaság többi tagjaihoz hozzáerősítve.

— **Csaló asszonyok.** Tegnap délután két asszony megjelent özv. Oser Mártonné Kápolnás-utca 2. számú lakásán és előadták, hogy ők egy cirkusz tagjai s osztrák husz filléreseket keresnek és váltanak be, mert azokból nyakéket és karpereceket csinálnak. Oserné elő is adott egy nagy csomó huszfillérest, amelyet a két nő be is váltott. Később vette észre, hogy az elszámolásnál 34 koronáival megcsalták. A rendőrség most keresi a két ügyes nőt.

— **Beleesett a vasvillába.** Nánási István 23 éves ujfelhértői lakos ma munkaközben leesett egy kazalról s egy hegyével felfelé állított vasvilla ágaiba esett. A villa ágai combját szurták keresztül. Súlyos sérülésével a kórházba szállították.

— **Veszedelemes katonaszabadító.** Szatmárról jelentik: A csendőrség letartóztatta Mojs Mihály mózesfalui lakost, akire rábizonyult, hogy évek óta üzte a katonaszabadítás foglalkozását. Kiderült róla, hogy a katonaköteles legényeknek mesterségesen fülbajt szerzett és ezzel alkalmatlanná tette őket a szolgálatra. Öccsét is hasonló módon akarta mentesíteni a katonai szolgálattól. A huszonéves legény a legutóbbi pótsorozásra veszedelemes fülbajjal került. Nehány nappal később a betegségben meghalt. Az orvosi vizsgálat megállapította, hogy a halálos fülbajt mesterséges uton idézték elő. A vizsgálat során kiderült, hogy Mojs Mihály valami mérges folyadékot öntött öccse fülébe, hogy ezzel a katonai szolgálattól megszabadítsa. A katonaszabadítót letartóztatták. Nagyon megtört és azt mondotta, hogy a szer eddig még senkinek sem ártott, pedig igen sokszor alkalmazta, mert jól megfizették.

— **Modern fallképekben állandó ujdonságok** Thalsz Arthur papíráruházában.

— **Törlesztéses kölcsönök 6—10 évre** házak, földekre, valamint építkezésekhez olcsó és előnyös feltételek mellett a Kereskedők és Iparosok Hítelszöv.-nél, Csapó-u. 1. szám.

— **Könyvelésben jártas leány, üzletben** azonnal felvétetik. Cím a kiadóhivatalban.

Terménytőzsde.

Schwarz E. debreczeni bizományos távirati jelentése. Budapest, 1911. július 31.

Készáru 20 olcsóbb.

1911. októberi buza	10.80	—
1912. apr buza	11.03	—
1911. októberi rozs	8.86	—
1911. májusi zab	—	—
1911. októberi zab	7.90	—
1911. jul. tengeri	—	—
1911. aug. tengeri	7.38	—
1912. máj. tengeri	7.30	—

Megnyitotta a GLÜCK EDE

ujjonnan berendezett

czipő-, kalap- és uridivat üzlete

a debreczeni első takarékos épületében. Figyelmes kiszolgálás. Olcsó szabott árak. Telefon 602.

Pontos zsebórák Halász Nándor

ujjonnan berendezett arany, ezüst, ékszer, óra üzlete

a Debreczeni Első Takarékos épületében.

Regény-csarnok.

FEHÉR FALAK.

REGÉNY.

Irta: MAX PEMBERTON.

Fordította: Szebenyei József.

(Folytatás.)

— Jogoknál fogva, melyek megdönthetetlenek. De hogy mik azok, nem mondok el.

— De kényszeríteni fognak rá mások. El kell mondanod. Nem tudod, hogy itt Rudolf gróf az ur?

— Ha ez igaz, elmondtdál mindent, amit tudni akarok. Tehát akkor ő a felelős azért, amik Rabkában történnek, mióta te itt vagy.

— Ha történt valami.

— A nevedben, grófnő.

Egy percig gondolkodott, aztán leült az asztal mellé.

— A nép bajáról jöttél szólni velem?

— Több annál; forradalomról, veszedelemről.

— Tehát valami történt a nevedben. —

Mi az?

— A rendőrök elviszik a nép gyerekeit, a régi parlamentáris jogainkat elvették, új büntetéseket róttak ki ránk, amit a nép nem szenved el. Figyelmeztetek: ez a te nevedben történik. Ha nem a te akaratod, akkor elmondom a népnek.

— És aztán?

— Megbüntetik a felelős személyt.

— Tehát a célod az volt, hogy szolgálatomra légy?

— Hogy megítéljelek, — vádoljalak, vagy dicsérjelek, amint az igazság megköveteli. Ártatlannak találtalak — és örülök rajta.

— És ha bűnösnek találtál volna?

— Isten tudja — hiszen még gyerek vagy.

IX. Fejezet.

A ké-dés.

Bevitték a rabkai Sasok tornyába és ott-hagyták addig amíg a kíséret nem jön, hogy a városba szállítsák a bíró elé.

A bányákban katonai törvénye kaz ural kodók és arra a kérdésre kell majd felelnie, hogy szított-e lázadást és vezére volt-e a lázadónak vagy sem. Ha igen akkor sohase látták volna többé Rabkában és a bünösök te-lepe lett volna az örökös otthona.

Közben azonban a bíró elé kellett szállitani. de Rudolf gróf sokkal óvatosabb ember volt, semmint hogy nappal szállitassa oda E zaz ember a népek a profétája volt és gyujtogatnának, gyilkolnának, ha kitudódnék, hogy elfogták és börtönbe vetették a profétá-jukat. Kiadta tehát a parancsot, hogy a fog-lyot éjjel kell elszállitani, addig pedig hadd maradjon a Sasok tornyában, ahol évekkal ez előtt a sötét napokban nem egy lázadót botoz-tak halálra. Mert akkor még nem volt más törvény, mint a rabkai gróf akarata.

Rudolf gróf dél felé ellátogatott a Sasok tornyához, mgnézni a foglyot.

Klünös, hogy Rudolf ezelőtt ettől az em-bertől sohasem félt, de most remegett tőle, — mint aki felfogta a veszedelmet, de bevallani restelte, azonban eltökélt szándéka volt, hogy végez vele.

Jura egy kis széken ült, mikor a gróf be-lépett. A kis ablakra szegezte tekintetét, ahon-nan halvány sugarak szűrődtek be a cellába és látszottak a kezén, az arcán. Nem sokat tö-rődött a lakattal, a rácsokkal, mert a napsuga-rak bevetődtek és a tegnapi képek még ott látszottak a szemei előtt. Egy asszonyi arcot látott és a hite elvarázsolta Madonnát a tró-non. Mit bánta ő a szabadságot, ha ilyen vi-ziói voltak.

(Folyt. köv.)

Nagy raktár mindenféle használati és díszmü-árakból.

Vendéglők, szállodák
és nyári mulatóhelyek figyelmébe.

Legmegfelelőbb és izléses kítunó minőségű

üveg és porcellánemüek

valamint alpakka, alpakka ezüst, zinnacél vagy acél evőeszközök, lámpák, kerít gyertyatartók stb.

Lám Sándornál

Debreczen, Placz-utca 5. kaphatók.

Vidéki megrendelések pontosan teljesítettek.

Donogán és Somossy
DEBRECZEN, Kistemplombazár.

Fürdő köpenyek, Uszó ruhák, Kalapok, Papucsok, Triko és Pique paplanok

nagy választékban!

Naponta érkeznek
ujdonságok

az **Ernyő Gyári raktárban**

DEBRECZEN, Sas-utca 3.

Javitások és áthuzások 24 órán belül jutányosan eszközöltetnek.

Mégis csak
a Hungaria sóborszesz
a legjobb, kapható mind nütt, megrendelhető
ZSATKÓ JENŐ
fűszer kereskedőnél
Batthyány-utca 22. sz. — Telefon 863.

Kényelmes fizetési feltételek mellett

eladó a Homokkertben

Sz. Papp István a 24. házszám alatt levő 800 négyszögöl területű házas-telek, amelyen két igen jókarban levő lakóház van a szükséges melléképü-letekkel és teljesen beültetett kitünően termő szőlővel. — Értekezni lehet

a **Kerületi Bank mint szövetkezetnél**

Deák Ferencz-u. 26. sz.

László Zsigmond
ÁLLATORVOSI
RENDELŐ IRODÁJA
Rákóczi-utca 3. sz.

Reichmann Divatáruházában

Előre haladottidény miatt mélyen leszállított árakban kaphatók:

- Selyem jouponok . . . . . 4.75 kr.
- Cloth alsó szoknyák . . . . . —.98 "
- Vászon alsó szoknyák . . . . . 1.65 "
- Csipke blousok . . . . . —.98 "
- Francia grenadinok egyszín . . . . . —.65 "
- Madeira himzett batistok . . . . . —.43 "
- Szines ruha vásznak . . . . . —.39 "
- Francia gyapju és mosó delainok, szövetek, selymek, csipkék, rövid, diszműaruk, harisnyák.

Zsinór övök minden szlaben 1 forint.

Férfi-, női- és gyermek fehérnemüek.

Gyermek ruhák minden hivitelben óriási választék.

Valódi Francia reform tűzők.

Placz-utca 85. Royal szállodával szemben.

Izzad a lába?
Használjon Harsányi-féle „Formacint,” mely bármely testrész izzadságát megszünteti.
Hatása gyors és biztos!
Kis üveg 1 kor. Nagy üveg 2 kor.
Ducika krém, páratlan hatású arcoszépítő szer, ára 1 kor. Ducika szappan, ára 70 fill.
Ducika puder, három színben ára 1 kor.
Rárpáti szesz rövid idő alatt megszünteti a csuzos, reumás fájdalmakat, egy üveg ára 1 kor.
Menthol jegec sóborszesz, az eddigi sóbor-szeszek között leghatásosabb, 30, 50 fill. és 1 kor. üvegekben.
Indiai fogcsapp, a legmakacsabb fogfájást is megszünteti, ára 70 fill.
Tyukszem irtó, 2—3 nap alatt minden bőrke-ményedést megszüntet, ára 70 fill.
A fentiek csakis a
Balázs Ödön utód:
HARSÁNYI LAJOS
„Reménységhez” címzett gyógyszerárában
Debreczen, Csapó-utca 18. szám alatt kaphatók.

Bérbe adandó

egészben, vagy kisebb helyisé-gekre osztva

a **Bankegyesület részvénytársaság**
Placz-utca 72. sz. alatti

jelenlegi üzlethelyisége,

minthogy az intézet f. évi augusz-tus 1-től kezdve ugyanazon épület első emeletére helyezi át irodáját.

Értekezhetni

a **bank helyiségében**

a hivatalos órák alatt.

A Monostorpályi határon

elterülő 1000 katasztrális hold, fele-részen fekete-sárga talaju birtok, ugy kisebb parcellákban esetleg egyben is eladó.

Érdeklődhetni Hosszupályi Taka-rékpénztárnál.

Mint a naptól

a mezőig, ugy fehérítelik a ruha az üstben, fél-óraai főzés után

Persil

önmtükdő mosószer

által.

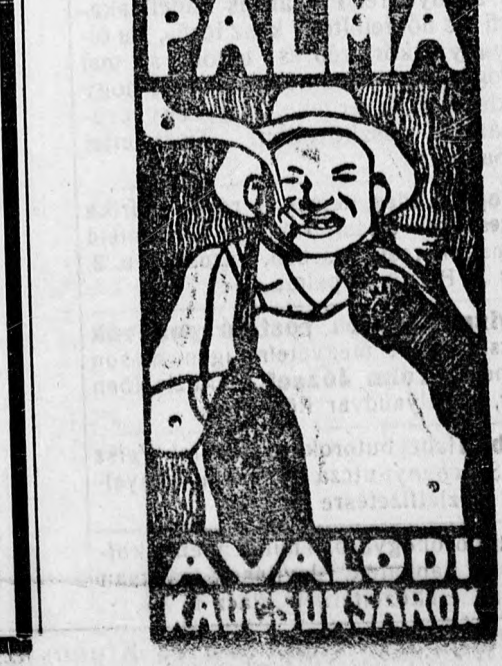
Vakító fehér ruha!

Dörzsölés nélkül! Kefe nélkül!

„Persil” meglepő hatása daczára nem tartal-maz clort és általában ártalmas alkut-részeket, melyért jótállás vállalatik.

Gyár: **Gottlieb Voith, Wien, III/1.**

Kapható mindenütt.

PALMA
AVALODI KAUCSUKSAROK

